

LA NATURA
AL TEU ABAST

Itinerari botànic

Parc de
Can Buxeres

L'itinerari del parc de Can Buxeres conté 25 fitxes explicatives de les espècies més destacades del parc amb la seva descripció, l'origen, l'ús i la singularitat.

INTRODUCCIÓ

El parc de Can Buxeres és un indret únic a la ciutat de l'Hospitalet de Llobregat i una de les joies de la xarxa de parcs metropolitans per la seva riquesa faunística, botànica, arquitectònica i històrica.

El llibret que teniu a les mans és una eina que us proposa un recorregut per descobrir el parc i conèixer i entendre la diversitat d'espècies vegetals de gran valor botànic i patrimonial que hi habiten.

L'itinerari s'ha elaborat conjuntament entre l'Àrea Metropolitana de Barcelona, l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat i el Punt Òmnia del Club Infantil Juvenil Sanfeliu-Sant Ildefons, que, en el marc d'un projecte participatiu i amb l'assessorament de Siboc Projectes Ambientals, han participat en la tria dels exemplars de l'itinerari i han realitzat part de les fotografies.

Tanmateix, us convidem a descobrir l'entorn metropolità, que conforma un espai ric, complex i dinàmic i que ofereix una gran quantitat d'activitats d'aprenentatge i lleure en una varietat de paisatges i ecosistemes naturals: dels rius Llobregat i Besòs a les serres de Garraf, Collserola i Marina, passant pels parcs urbans i les platges. Tot un món per descobrir.

EL PARC DE CAN BUXERES

El parc de Can Buxeres es localitza entre l'avinguda de Josep Tarradellas, la carretera d'Esplugues i el camí de la Fonteta, i uneix els barris de Sanfeliu, el Centre i Can Serra, al municipi de l'Hospitalet de Llobregat.

El parc ocupa una superfície de 6,9 hectàrees i és un espai de gran valor ambiental i social, que ofereix a la ciutadania un espai per al lleure i l'apropament a la natura. Can Buxeres és també un dels jardins històrics de la xarxa de parcs metropolitans i permet la possibilitat de poder gaudir dels valuosos elements històrics i arquitectònics que encara s'hi conserven.

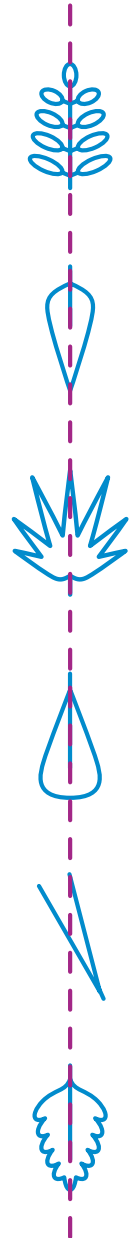
Al parc hi ha aproximadament mil arbres, d'unes seixanta espècies diferents. Els arbres més abundants són els plàtans d'ombra, els xiprers i els pins piners.

L'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat va comprar aquests terrenys a la família Buxeres, propietària de la finca i dels jardins que l'envolten, dels quals el parc n'ha heretat el nom. L'any 1979, quan es va construir l'estació de metro del barri de Sanfeliu, es va substituir el topònim Buxeres per Boixeres perquè es creia que aquest antropònim provenia de boix (arbrust petit de mitja muntanya). L'any 2000, després d'anys de litigis, el parc va recuperar el seu nom original.

Els edificis d'aquesta finca, originària del segle XVIII, conformen un conjunt que és el típic exemple d'heretat rural que passa a convertir-se en residència senyorial, on perviuen antigues estructures pròpies de l'explotació agrària (pous i restes del molí) amb la casa senyorial o palauet neoclàssic, la casa dels masovers i el temple modernista. Avui dia aquestes construccions són edificis d'ús municipal inclosos en el Pla especial de protecció del patrimoni arquitectònic de l'Ajuntament i en el Catàleg de béns culturals d'interès local de la Generalitat de Catalunya i representen una de les joies arquitectòniques més preuades de l'Hospitalet de Llobregat.

Els edificis d'aquesta finca, originària del segle XVIII, conformen un conjunt que és el típic exemple d'heretat rural que passa a convertir-se en residència senyorial.

CRONOLOGIA

Ca n'Alemany	1770	La primera notícia que es té de la masia i la finca agrícola del comte d'Alemany és del 1770, tot i que l'edificació se sospita que ha de ser anterior.
La Casa Alta	1850-1854	A partir del segle XIX la masia començà a ser coneguda pel nom de Casa Alta. En una data no determinada entre els anys 1850 i 1854 s'aixecà la muralla de tancament sobre la qual passa la via del tren.
La torre neomudèjar	1875	S'amplià la finca i es rectificà el camí principal per fer-lo coincidir amb l'ull central dels tres que tenia el pont del ferrocarril i amb l'entrada principal de la masia. Josefina Casanovas adquirí la finca i féu construir una torre neomudèjar de maó, encara dempeus, que fou emprada com a molí d'aigua.
De la Casa Alta a Can Buxeres	1877	La casa pairal i els seus terrenys foren adquirits per l'advocat Lluís Buxeres i Abat. Buxeres havia fet fortuna durant els anys previs a la compra de la finca, que adquirí com a casa d'estiueig.
La primera reforma	1901-1904	Lluís Buxeres començà la transformació de la finca a partir del 1901, vint-i-quatre anys després de la compra. Buxeres comptà amb el treball de l'arquitecte Antoni Serrallach i Fernández-Periñán. Serrallach modificà la masia i dissenyà un habitatge per als masovers, la Masoveria Nova, edificada el 1904, i unes cotxeres.
De casa pairal a palauet	1911-1912	A la mort de Lluís Buxeres el 1909, el seu fill Francesc d'Assís heretà la finca. L'arquitecte Manuel Joaquim Raspall i Mayol dissenyà el jardí lateral de la casa (amb la font ornamental de trencadís i jardineres del mateix material), el mur que envolta la casa, la porta i els fanals de forja, així com l'element més característic dels jardins: el singular templet o festejador modernista de trencadís. L'arranjament del jardí comportà el pas definitiu de casa pairal a palauet.

Per conèixer els punts d'interès del parc i altres publicacions relacionades, consulteu el web www.amb.cat

---

Una finca pròspera	1921-1926	L'arquitecte Josep Plantada i Artigas duqué a terme una reforma amb un estil noucentista que va donar un caire més elegant a la casa.
La visita reial	1927	Enric Buxeres, propietari del palauet un cop mort el seu germà Francesc d'Assís, rebé la Reina Victòria Eugènia i les Infantes Beatriu i Maria Cristina el 23 d'octubre de 1927, quan visitaren l'Hospitalet per tal d'inaugurar la nova seu de Correus.
La Guerra Civil	1936 - 1939	Enric Buxeres fou assassinat i la finca fou ocupada i col·lectivitzada pel Comitè de Milícies Antifeixistes. Can Buxeres passà a ser la nova seu de l'Escola Ferrer i Guàrdia. En finalitzar la Guerra Civil, la finca fou retornada als Buxeres, que la feien servir com a finca d'estiueig.
La finca esdevé de titularitat pública	1968	L'Ajuntament de l'Hospitalet comprà la finca i el palauet a Luis María Buxeres, net de Lluís Buxeres i Abat. Amb aquesta compra s'aconseguí que la ciutat tingués el seu primer gran parc urbà.
El parc urbà	1972	Després de restaurar els edificis i condicionar el jardí, Can Buxeres es convertí en parc urbà. Avui dia, el palauet Buxeres és el lloc destinat a la celebració dels matrimonis civils de la ciutat. També s'hi fan recepcions i actes institucionals de l'Ajuntament. Can Buxeres està protegit com a bé cultural d'interès local.
Un parc metropolità	2016	El parc de Can Buxeres s'incorpora a la xarxa de parcs metropolitans gestionats per l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

L'ITINERARI BOTÀNIC

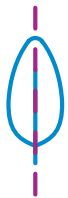
HORARIS D'OBERTURA:

- D'abril a octubre:
de 9 a 24 hores.
- De novembre a març:
de 9 a 23 hores.

Amb l'objectiu de descobrir el parc de Can Buxeres d'una manera diferent, hem elaborat aquest itinerari botànic que permet conèixer una part de la gran diversitat botànica del parc, un patrimoni de gran valor, però sovint desconegut.

DISTÀNCIA	Itinerari de 1.600 metres.
PUNT D'INICI	Entrada del parc per la carretera d'Esplugues, 14.
PUNT DE FINALITZACIÓ	Entrada del parc pel carrer de l'Estronci, 6.
DURADA	60 minuts aproximadament.
NÚM. D'ESPÈCIES VEGETALS	25

Al parc hi trobareu tots els equipaments necessaris per gaudir d'una bona jornada: fonts d'aigua potable, zona de jocs infantils, equipaments esportius (porteries de futbol, cistelles de bàsquet, àrea de petanca, taules de ping-pong i jocs gimnàstics), àrea per a gossos i àrea de pícnic. El parc disposa també d'horts urbans, cedits de manera gratuïta a persones en risc d'exclusió social i a entitats d'oci infantil i juvenil. També hi ha diverses construccions d'interès patrimonial. Els dissabtes al matí de primavera i tardor podreu participar en les activitats familiars de la Jugatecambiental del parc.

Consulteu al web
www.amb.cat
com arribar-hi amb
transport públic

LLEGENDA

Per a cada espècie trobareu una fitxa descriptiva on se n'expliquen els aspectes més destacables. La llegenda que apareix a continuació us ajudarà a identificar-ne les característiques més importants.

PERMANÈNCIA DE LA FULLA

- Perenne
- Semiperenne
- Caduca

TIPUS D'ARBRE

- Autòcton
- Exòtic
- Naturalitzat

FORMA DE LA FULLA (SEGONS LA DIVISIÓ DEL LIMBE)

- Fulla simple
- Fulla composta

FORMA DE LA FULLA (SEGONS LA FORMA DEL LIMBE)

Acicular

Cordada

Costapalmada

El·líptica

Esquamiforme

Lanceolada

Linear

Oblongolanceolada

Obovada

Palmada

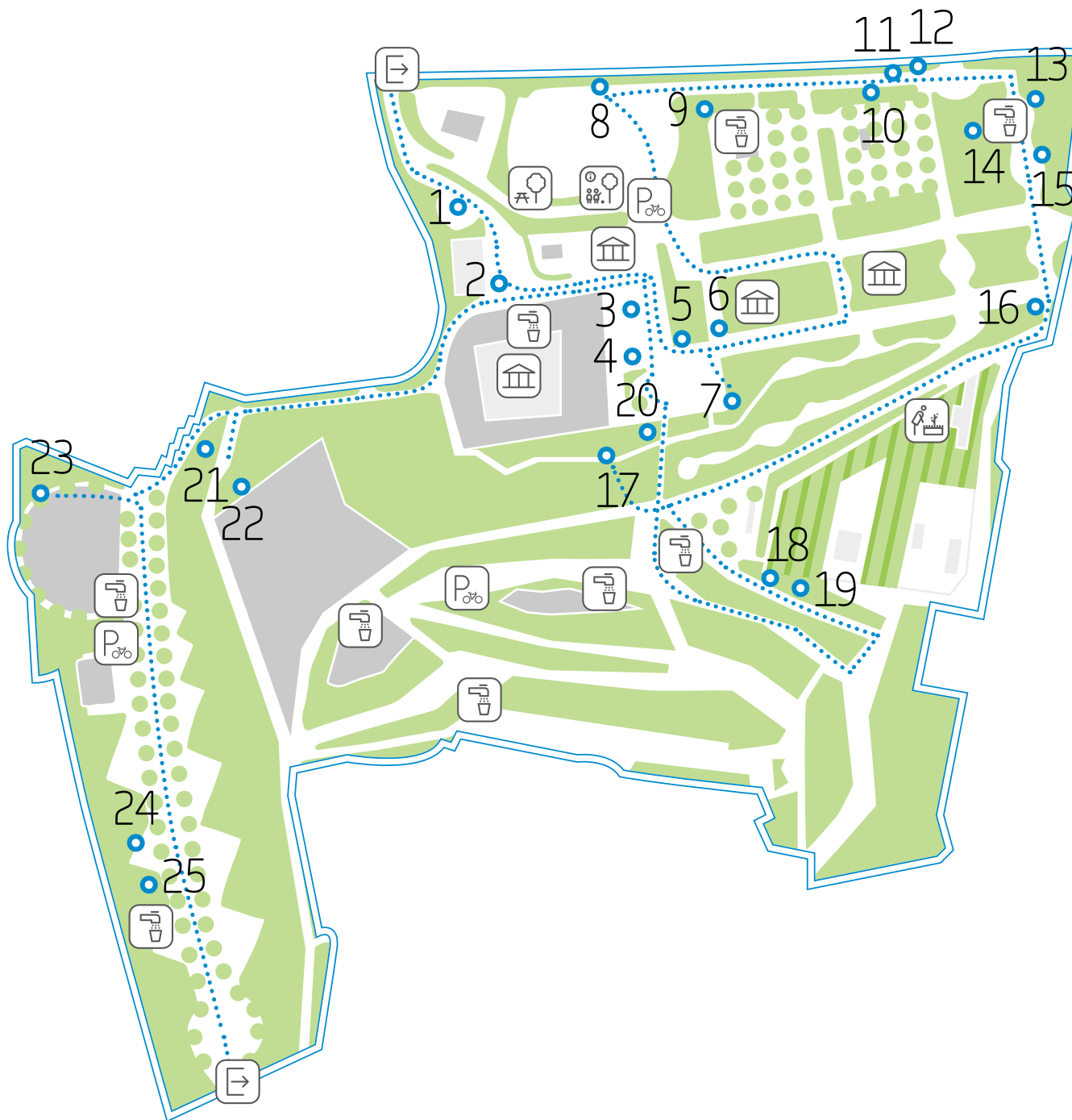
Palmatisecta

Pinnada

Parc de Can Buxeres

- 1 **Lledoner**
Celtis australis
- 2 **Arbre de l'amor**
Cercis siliquastrum
- 3 **Magnòlia**
Magnolia grandiflora
- 4 **Tell**
Tilia x vulgaris
- 5 **Palmera de Canàries**
Phoenix canariensis
- 6 **Taronjer agre**
Citrus aurantium
- 7 **Prunera de fulla vermella**
Prunus cerasifera
varietat pissardii
- 8 **Pebrer bord**
Schinus molle
- 9 **Eucaliptus**
Eucalyptus globulus
- 10 **Xicranda**
Jacaranda mimosifolia
- 11 **Palmera de dàtils**
Phoenix dactylifera
- 12 **Xíprer**
Cupressus sempervirens
- 13 **Alzina**
Quercus ilex
- 14 **Washingtonia**
Washingtonia robusta
- 15 **luca**
Yucca elephantipes

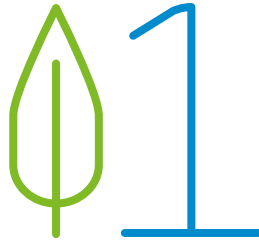

- 16 **Plàtan**
Platanus x hispanica
- 17 **Pi blanc**
Pinus halepensis
- 18 **Fígüera**
Ficus carica
- 19 **Ginjoler**
Ziziphus jujuba
- 20 **Margalló**
Chamaerops humilis
- 21 **Garrofer**
Ceratonia siliqua
- 22 **Roure martinenc**
Quercus pubescens
- 23 **Pi pinyer**
Pinus pinea
- 24 **Tipuana**
Tipuana tipu
- 25 **Olivera**
Olea europaea

- Entrada
- Aigua potable
- Lloc o element d'interès històric
- Àrea de picnic
- Horts urbans
- Jugatecambiental
- Aparcament de bicicletes
- Itinerari

Lledoner

Celtis australis
Castellà: almez
Anglès: Nettle tree
Família: ulmàcies

Naturalitzat Caduca Fulla simple

Saps què?

Actualment, molts arbres es cultiven pel seu valor ornamental, però antigament també tenien una funció comunicativa. Així, per exemple, a les cases de pagès la tradició manava que es plantés un lledoner quan naixia l'hereu de la casa (el primogènit).

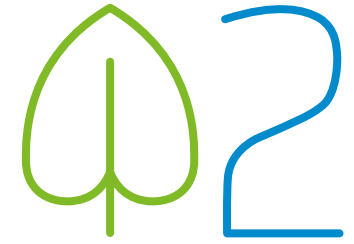

- PORT** Presenta una capçada densa i arrodonida formada per branques gruixudes i ascendents. Pot assolir fins a 20 metres d'alçada.
- ESCORÇA** El tronc és dret. L'escorça és llisa i grisa amb esquerdes horitzontals que formen cercles al voltant del tronc.
- FULLES** Són asimètriques. Tenen forma de llança o ovalades, amb el marge dentat. Tenen un tacte aspre per l'anvers i són peludes pel revers.
- FLORACIÓ** A l'abril. Les flors són poc vistoses, petites i de color verd.
- FRUIT** S'anomena lledó i és comestible. Té un gust dolç, forma arrodonida i és de la mida d'un pèsol. Quan és madur és de color negre.
- ORIGEN I HÀBITAT** Originari de la Mediterrània oriental. És comú als marges dels camins però no forma mai boscos.
- USOS** Actualment es fa servir com a arbre ornamental. La fusta té una gran flexibilitat, raó per la qual, en el passat, se'n feien forques i altres estris del camp. El fruit s'utilitzava per fer oli i begudes alcohòliques i curatives perquè té propietats astringents.

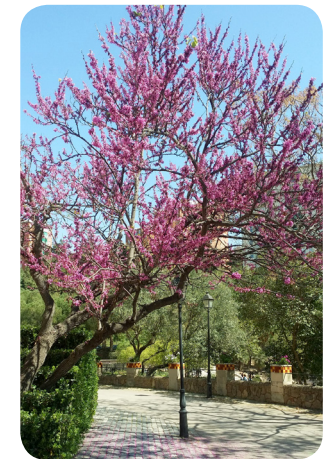
Arbre de l'amor

Cercis siliquastrum
Castellà: árbol del amor
Anglès: Judas tree
Família: lleguminoses

Exòtic Caduca Fulla simple

- PORT** Arbre petit que no acostuma a superar els 6 metres d'alçada.
- ESCORÇA** El tronc és més aviat prim i l'escorça de color fosc, quasi negre.
- FULLES** El marge és llis. Són de color verd a l'anvers i més blanquinoses pel revers. Tenen forma de cor i es troben unides a la branca per un llarg pecíol.
- FLORACIÓ** De març a maig. Les flors són d'un color rosa lluent i apareixen a la primavera, abans que les fulles, i poden sortir directament sobre el tronc.
- FRUIT** Llegum de color terrós rogenc, de fins a 10 cm de llargada. No acostuma a fer fruits fins als cinc anys després de la plantació.
- ORIGEN I HÀBITAT** Originari de l'est de la regió mediterrània. S'estén per Àsia Menor, Itàlia i els Balcans. Acostuma a desenvolupar-se en llocs oberts i assolellats.
- USOS** Es fa servir en jardineria com a arbre ornamental, per la bellesa de la seva floració.

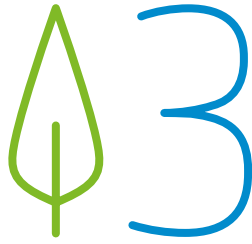
Saps què?

El nom d'«arbre de l'amor» es deu al color rosa de les seves flors i a la forma de cor de les fulles. Però també se l'anomena «l'arbre de Judea», o «de Judes», pel seu origen a la regió de Judea i per la llegenda que explica que Judes Iscariot es va suïcidar penjant-se d'un arbre d'aquesta espècie.

Magnòlia

Magnolia grandiflora

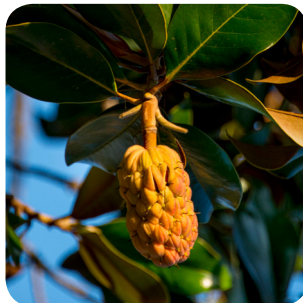
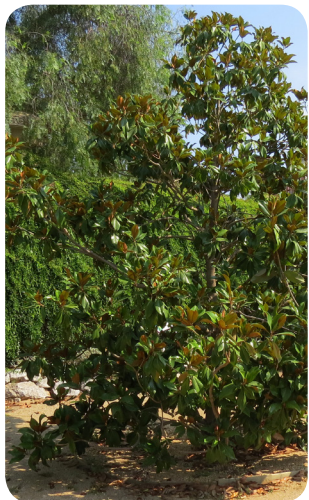
Castellà: magnòlia
Anglès: Southern magnolia
Família: magnoliàcies

Exòtic Perenne Fulla simple

Saps què?

Rep el seu nom en honor al botànic francès Pierre Magnol (s. XVII-XVIII), reconegut com un dels més importants de la seva època. En el nom científic, el terme grandiflora fa referència a les grans flors, tan característiques d'aquesta espècie.

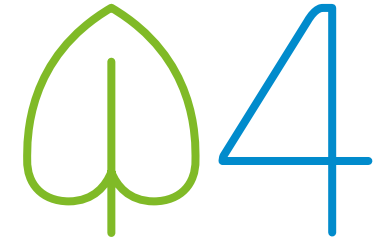

- PORT** Arbre de creixement lent que pot arribar a fer 27 metres d'alçada. La seva capçada té forma de piràmide i les primeres branques apareixen molt a prop de la base de l'arbre.
- ESCORÇA** És llisa i grisa. Les branques joves són d'un color rogenc.
- FULLES** Són grans, de 12 a 24 centímetres de longitud. Tenen forma lanceolada i el seu tacte és dur. Són de color verd lluent a l'anvers i rogenques al revers.
- FLORACIÓ** De maig a juliol. Les flors són grosses, de fins a un pam d'amplada. Són de color blanc i molt aromàtiques, però es panseixen en pocs dies.
- FRUIT** Té forma de pinya petita, amb molts fruits individuals que s'obren per alliberar les llavors, d'un color vermell intens.
- ORIGEN I HÀBITAT** Sud-est dels Estats Units. No suporta bé el fred.
- USOS** Majoritàriament se'n fa un ús ornamental en parcs i jardins. La seva fusta es fa servir en ebenisteria. L'escorça té propietats medicinals per calmar els nervis i el dolor.

Tell

Tilia x vulgaris

Castellà: tilo comú
Anglès: Lime tree
Família: tiliàcies

Naturalitzat Caduca Fulla simple

- PORT** Arbre caducifoli, de 15 a 30 metres d'alçada. Presenta una capçada ampla i abundant que té forma cònica quan és jove i ovoide quan és adult. El tronc és recte, amb nombroses protuberàncies irregulars.
- ESCORÇA** L'escorça primer és llisa i a mesura que va creixent es torna rugosa i clivellada, de color gris.
- FULLES** Les fulles tenen forma de cor i amb el marge serrat. Són de color verd intens a l'anvers i verd pàl·lid al revers. A la tardor es tornen de color ocre.
- FLORACIÓ** Les flors, que apareixen al juny o principis de juliol, es troben agrupades en inflorescències penjants, són oloroses i de color groc cremós.
- FRUIT** Els fruits apareixen a la tardor. Són unes petites càpsules arrodonides, de closca dura amb una mena de costelles marcades i que s'agrupen en una mena de fulla allargada que, en caure de l'arbre, facilita la dispersió mitjançant el vent.
- ORIGEN I HÀBITAT** Originari de boscos europeus. Requereix climes humits i frescos, es troba des del nivell del mar fins als 1.700 metres, i es pot trobar en tot tipus de sòl.
- USOS** La infusió de flors és coneguda per la seva acció sedant. També es planta als jardins com a arbre ornamental i als carrers per donar ombra.

Saps què?

La lletra «x» que apareix al nom científic (*Tilia x vulgaris*) indica que és un arbre híbrid. Prové d'un creuament espontani entre dues espècies de til·lers, *Tilia cordata* i *Tilia platyphyllos*, i apareix en els llocs on les dues espècies són natives.

Palmera de Canàries

Phoenix canariensis

Castellà: palmera canària
Anglès: Canary Island palm
Família: arecàcies

Exòtic

Perenne

Fulla composta

10m
ALÇÀRIA
133 anys
EDAT
ESTIMADA

- PORT** Palmera de mida gran, que pot arribar a fer 20 metres d'alçària. Es diferencia de la palmera datilera per la seva capçada, més densa (amb més de 50 fulles) i d'un color verd intens.
- ESCORÇA** El tronc és curt i gruixut, de color marró fosc.
- FULLES** S'anomenen palmes i es troben agrupades a l'extrem del tronc. Són amples i llargues, amb pecíols espinosos i una longitud d'entre 5 i 6 metres.
- FLORACIÓ** A la primavera. Les flors femenines i masculines apareixen en arbres diferents. Les flors són de color groc i les masculines, més petites i tancades.
- FRUIT** Petits dàtils no comestibles, de color taronja i uns 2 centímetres de llargada. Apareixen agrupats en forma de raïm.
- ORIGEN I HÀBITAT** Originària de les illes Canàries. Prefereix les zones costaneres càlides. És una de les palmeres més resistents al fred.
- USOS** Molt preuada com a espècie ornamental. Destaca per la seva bellesa i elegància, és per això que es troba en molts parcs i jardins antics, així com en passeigs marítims.

Saps què?

A l'illa de la Gomera, aquesta palmera es fa servir per produir «guarapo», una beguda fermentada que s'elabora amb el suc dolç que s'extreu de la palmera de Canàries. És una beguda refrescant i energètica, amb una alta concentració de minerals.

Taronger agre

Citrus aurantium

Castellà: naranjo amargo
Anglès: Bitter orange
Família: rutàcies

Exòtic

Perenne

Fulla simple

- PORT** Arbre de capçada arrodonida i compacta, que pot arribar fer 7 metres d'alçària.
- ESCORÇA** És llisa i de color verd grisós. Les branques poden ser, a vegades, espinoses.
- FULLES** Tenen forma el·líptica i fan uns 7 centímetres de llargada. Tenen un pecíol alat, amb les ales en forma de cor.
- FLORACIÓ** A l'inici de la primavera. Les flors són de color blanc i desprenen una olor molt agradable. Apareixen a l'arbre formant petits grups.
- FRUIT** Són les taronges amargues, molt semblants a les taronges dolces, però una mica més petites. El fruit està recobert d'una pell una mica rugosa, d'un color taronja intens. La seva polpa és amarga. Fructifica a la tardor-hivern.
- ORIGEN I HÀBITAT** Originari d'Àsia, es creu que va ser introduït a la península pels àrabs. No resisteix els hiverns freds ni la sequera i és molt sensible al vent en època de floració.
- USOS** Es fa servir com a arbre ornamental. Se n'extreuen olis essencials, se'n preparen licors i es fa servir en pastisseria i en confitures.

Saps què?

El taronger agre es creu que va ser introduït a la península Ibèrica pels àrabs, cap al segle X, gairebé 500 anys abans que el taronger dolç. Aquest arbre perfumava amb les seves flors, les tarongines, o azahar en castellà, els patis de la majoria de mesquites.

2,5m
ALÇÀRIA
42 anys
EDAT
ESTIMADA

Prunera de fulla vermella

Prunus cerasifera varietat pissardii

Castellà: ciruelo rojo

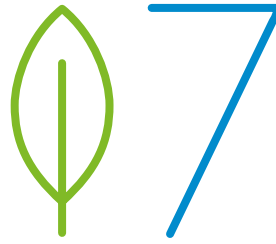
Anglès: Cherry plum

Família: rosàcies

Naturalitzat

Caduca

Fulla simple

Pebrer bord

Schinus molle

Castellà: falso pimentero

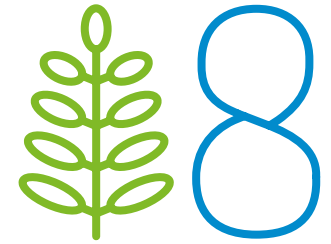
Anglès: Peruvian peppertree

Família: anacardiàcies

Exòtic

Perenne

Fulla composta

6 m
ALÇÀRIA
28 anys
EDAT
ESTIMADA

Saps què?

Els fruits d'aquesta prunera es poden menjar igual que els de la prunera comuna, la diferència es troba al gust. La pruna pissardi és més àcida i molt més petita, pel que generalment no es menja fresca sinó que s'utilitza per elaborar melmelades.

- PORT** Arbre de creixement ràpid, de fins a 8 metres d'alçària, que presenta una capçada esfèrica o irregular.
- ESCORÇA** L'escorça és de color marró porpra, està dèbilment fisurada i presenta escames. Les branques són fines i, a vegades, espinoses.
- FULLES** Les fulles són de color granat porpra, de forma més o menys el·líptiques, acabades en punta, i finament dentades.
- FLORACIÓ** Les flors apareixen al març i són de color blanc o rosa pàl·lid, solitàries o formant grups petits.
- FRUIT** Els fruits apareixen a principi d'estiu i són drupes (cireres) esfèriques, de color vermell fosc, comestibles i dolces.
- ORIGEN I HÀBITAT** Iran i Àsia. Suporta una gran varietat de climes càlids i freds. Arrela bé en sòls calcaris i pobres sempre que tingui la humitat suficient.
- USOS** Es fa servir com a arbre ornamental pel color de les fulles i perquè té una floració molt primerenca.

- PORT** Arbre de creixement ràpid que pot assolir els 15 metres d'alçària. La capçada té forma arrodonida.
- ESCORÇA** És de color fosc, rugosa i amb esquerdes. El tronc té abundants nusos i les branques més velles, una forma retorçada.
- FULLES** Estan compostes per entre 15 i 20 parells de folíols. Aquests tenen forma de llança, allargats i prims, amb el marge lleugerament serrat.
- FLORACIÓ** De maig a juny. Les flors són de color groguenc verdós i apareixen agrupades en forma de raïm, de fins a un pam de llarg.
- FRUIT** Té una forma arrodonida i és d'un color vermell viu. Apareixen agrupats en forma de raïm i desprenen una olor semblant a la del pebre.
- ORIGEN I HÀBITAT** Originari dels altiplans de Bolívia, del Perú i de Xile, no és una espècie exigent pel que fa al sol, resisteix bé la forta insolació i els períodes de sequera. Tanmateix, no tolera les glaçades.
- USOS** Es planta com a arbre ornamental. És molt ric en olis essencials. Els seus fruits es poden consumir, però només en petites quantitats, ja que són lleugerament tòxics.

8,5 m
ALÇÀRIA
50 anys
EDAT
ESTIMADA

Saps què?

La resina del pebrer bord té propietats analgèsiques, estimulants, insecticides, bactericides, antifúngiques i antivirals, i, per tant, és cicatritzant i anticàries. De fet a l'Amèrica del Sud s'utilitza en l'elaboració de pastes de dents i com a xiclet que enforteix les genives i cura les nafres de la boca.

Eucaliptus

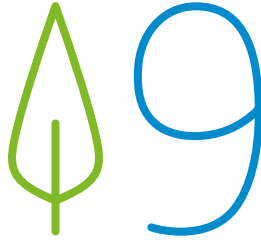
Eucalyptus globulus

Castellà: eucalipto

Anglès: Blue gum

Família: mirtàcies

19,5 m
ALÇÀRIA
48 anys
EDAT
ESTIMADA

Exòtic Perenne Fulla simple

Saps què?

Ha estat plantat a molts indrets del planeta, com a monocultiu destinat a la indústria paperera, cosa que ha generat importants problemes ecològics: empobriment de sòls, incendis forestals difícils de controlar, desplaçament d'espècies autòctones, etc.

- PORT** Arbre de creixement ràpid, molt corpulent, que pot assolir més de 40 metres d'alçària.
- ESCORÇA** Es desprèn a tires, i deixa el tronc llis i de colors clars.
- FULLES** Són aromàtiques i varien segons l'edat de la branca. A les branques joves, les fulles són ovalades, sense pecíol i d'un color gris blavós. A les branques adultes, les fulles tenen forma de falç, amb pecíol, i un color verd blavós.
- FLORACIÓ** Des de l'hivern fins a principis de primavera. Les flors són grans, d'uns 4 centímetres de diàmetre, de color blanc i apareixen de forma aïllada.
- FRUIT** Són càpsules en forma de campana, d'un color verd blavenc. Maduren a l'inici de la tardor i són molt aromàtiques.
- ORIGEN I HÀBITAT** Originari d'Austràlia i de Tasmània. Viu bé a la regió mediterrània, però no resisteix el fred intens.
- USOS** La seva fusta ha estat molt utilitzada per les indústries paperera i química. L'oli que s'extreu de les fulles és anti-sèptic i s'utilitza per combatre les infeccions respiratòries i els constipats.

Xicranda

Jacaranda mimosifolia

Castellà: jacarandá

Anglès: Blue jacaranda

Família: bignoniàcies

7 m
ALÇÀRIA
42 anys
EDAT
ESTIMADA

Exòtic Semiperenne Fulla composta

- PORT** Arbre que pot arribar a fer 10 metres d'alçària. La seva capçada és poc densa i el tronc acostuma a no ser gaire recte.
- ESCORÇA** És de color marró grisenc. Quan l'arbre és jove té una textura llisa i, amb el pas dels anys, es va esquarterant i formant escates que es poden desprendre del tronc.
- FULLES** Al seu lloc d'origen és un arbre de fulla perenne, però aquí perd la fulla a l'hivern. Les fulles recorden les de la falguera, estan compostes per entre 25 i 30 parells de folíols, lanceolats i acabats en punta.
- FLORACIÓ** A la primavera. Pot tenir una segona floració més escassa a finals d'estiu o inici de la tardor. Les flors fan 5 centímetres de llarg i són de color violeta clar. Apareixen agrupades en grans espigues de forma piramidal.
- FRUIT** És una càpsula arrodonida i aixafada, d'uns 5 centímetres de diàmetre. Quan s'obre, allibera les nombroses llavors, que són alades.
- ORIGEN I HÀBITAT** Arbre subtropical originari de l'Amèrica del Sud. S'ha aclimatat molt bé a la regió mediterrània, amb preferència pels llocs assolellats.
- USOS** Plantat com a arbre ornamental per la seva elegància i vistosa floració. La seva fusta és excel·lent per a treballs d'ebenisteria.

Saps què?

A la seva àrea de distribució natural, als boscos de l'Amèrica del Sud, la xicranda es troba en perill d'extinció. A la llista vermella d'espècies amenaçades de la UICN (Unió Internacional de Conservació de la Natura) està catalogada com a espècie vulnerable.

Palmera de dàtils

Phoenix dactylifera

Castellà: palmera datilera

Anglès: Date palm

Família: areàcies

Exòtic

Perenne

Fulla composta

4m
ALÇÀRIA
40 anys
EDAT
ESTIMADA

PORT	Més esvelta i menys frondosa que la palmera de Canàries. Pot assolir els 30 metres d'alçària.
ESCORÇA	El tronc és alt i prim. Sovint es troba cobert amb les restes de les fulles velles.
FULLES	Poden fer de 3 a 4 metres de llargada. Les palmes (les fulles) tenen un color verd grisenc i estan formades per folíols, d'uns 30 a 40 centímetres. Estan plegats al llarg de la fulla.
FLORACIÓ	Entre abril i juny. Les flors masculines i femenines apareixen en arbres diferents, reunides en grups de flors.
FRUIT	Són els dàtils comestibles i només apareixen als peus femenins. Són allargats i amb un sol pinyol. Al principi són de color groguenc ataronjat i després castany vermellós.
ORIGEN I HÀBITAT	Originària del nord d'Àfrica i l'oest d'Àsia. Prefereix zones costaneres càlides. És molt resistent a tot tipus de sòls.
USOS	Molt apreciada com a espècie ornamental. Els fruits són comestibles, molt populars, amb una polpa carnosa i dolça. Les fulles s'utilitzen per elaborar palmes per al Diumenge de Rams.

Saps què?

Per elaborar les tradicionals palmes del Diumenge de Rams, a principis de desembre es tanca amb cordes l'ull de la palmera, el lloc on creixen les fulles. Com que no hi arriba la llum, en les noves fulles no es realitza la fotosíntesi i mantenen un color groguenc.

Xiprer

Cupressus sempervirens

Castellà: ciprés

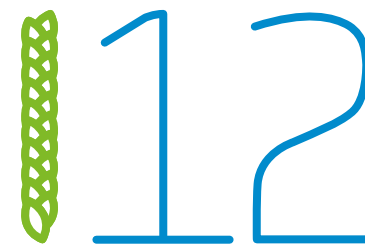
Anglès: Italian cypress

Família: cupressàcies

Exòtic

Perenne

Fulla simple

11m
ALÇÀRIA
45 anys
EDAT
ESTIMADA

PORT	És un arbre alt i dret amb forma de columna amb branques acostades al tronc. Pot assolir 30 metres d'alçària.
ESCORÇA	De color gris i esquerdada al llarg del tronc.
FULLES	Molt petites. Tenen forma d'escames i són de color verd fosc. Es disposen al voltant de la branca, com les teules d'una teulada, molt atapeïdes entre elles.
FLORACIÓ	De maig a juliol. Les flors masculines i femenines es troben en el mateix arbre. Les primeres, molt nombroses, es disposen agrupades en forma d'ou. Les femenines, més arrodonides, apareixen aïllades.
FRUIT	Pinyes esfèriques, de 3 a 4 centímetres, formades per una mena d'escuts llenyosos. Quan són madurs, són de color marró fosc.
ORIGEN I HÀBITAT	Originari de l'orient de la zona mediterrània, des de Líbia fins a l'Iran. Actualment creix a tota la Mediterrània en llocs on no hi hagi glaçades fortes.
USOS	Majoritàriament ornamental i també en algunes zones com a paravent. La fusta és molt preuada per la seva duresa, resistència i perquè és aromàtica. Es fa servir en medicina natural i per a la indústria farmacèutica i cosmètica.

Saps què?

Al llarg de la història, el xiprer ha tingut una àmplia funció simbòlica. Per exemple, sovint el trobem plantat a prop dels cementiris, ja que es creia que aquest arbre era la unió entre el cel i la terra i facilitava l'elevació de les ànimes. Per aquest motiu també se'l coneix com «l'arbre de la vida».

Alzina

Quercus ilex

Castellà: encina

Anglès: Holm tree

Família: fagàcies

Autòcton

Perenne

Fulla simple

11,5 m
ALÇÀRIA

147 anys
EDAT
ESTIMADA

Saps què?

L'alzina és l'arbre que simbolitza la fortalesa, ja que té una fusta molt dura. Per això sempre s'ha emprat per fer eines agrícoles, rodes de carro, etc. També s'utilitza per als balladors dels balls de bastons, els bastoners, ja que han de resistir molts cops i molt forts.

- PORT** Arbre corpulent que pot arribar a fer 27 metres d'alçària. Té una capçada densa i ampla.
- ESCORÇA** És dura, de color bru o grisós, amb esclotxes poc profundes.
- FULLES** Són dures i de forma variable, oblongolanceolades o el·líptiques, amb el revers pelut i blanquinós. Tenen el marge lleugerament dentat, espinós quan la fulla és jove.
- FLORACIÓ** D'abril a maig. Les flors masculines es troben agrupades en una mena de filaments allargats que pengen de la branca. Les flors femenines apareixen al mateix arbre de forma aïllada.
- FRUIT** És l'aglà. Té forma ovalada i està recoberta a la base per un caputxó dur i escamós. De jove és verda i es torna marró quan madura.
- ORIGEN I HÀBITAT** És propi de la regió mediterrània, on forma boscos que s'anomenen alzinars. Poc exigent pel que fa a l'aigua, no tolera les glaçades intenses.
- USOS** La fusta és molt dura i s'utilitza en torneria, fusteria i construcció. Serveix de llenya i per fer carbó, pel seu alt poder calorífic. També es planta com a arbre ornamental. Les aglans són un aliment molt bo per al bestiar.

Washingtonia

Washingtonia robusta

Castellà: washingtonia

Anglès: Mexican fan palm

Família: arecàcies

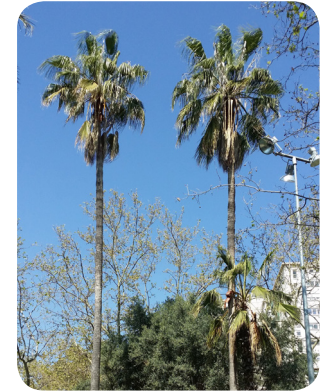
Exòtic

Perenne

Fulla composta

- PORT** Palmera de forma vertical que pot arribar a fer 25 metres d'alçària. És lleugerament més ampla a la base i té una gran cabellera de fulles seques a la zona inferior de la capçada.
- ESCORÇA** El tronc és cilíndric i de color marró grisós. Està cobert per les restes de fulles velles.
- FULLES** Estan formades per folíols lineals que es disposen en forma de ventall. Poden arribar a fer 1 metre de diàmetre. Les fulles tenen un peciol llarg amb espines fines i agudes que, amb els anys, es corben. Al costat hi apareixen unes fibres en forma de fils que es desprenen de la fulla.
- FLORACIÓ** Durant la primavera. Les flors són blanques i petites. Apareixen a la base de les fulles inferiors.
- FRUIT** Són carnosos i de color negre. Fan uns 0,5 cm de diàmetre i tenen un sol pinyol a l'interior.
- ORIGEN I HÀBITAT** Originària del nord-oest de Mèxic i Califòrnia. Necessita estius calorosos però té força resistència al fred.
- USOS** Al seu lloc d'origen, les fulles eren utilitzades tradicionalment en els enterraments. Actualment, es cultiva com a planta ornamental tant en jardins com en carrers.

Saps què?

El nom científic d'aquesta palmera, *Washingtonia robusta*, deriva del nom de gènere *Washingtonia*, donat en honor a George Washington (1732-1799), primer president dels Estats Units d'Amèrica, i del terme llatí *robusta*, que fa referència al seu creixement robust i fort.

13 m
ALÇÀRIA
43 anys
EDAT
ESTIMADA

Luca

Yucca elephantipes

Castellà: yuca pie de elefante

Anglès: Giant yucca

Família: agavàcies

Exòtic

Perenne

Fulla simple

Saps què?

La luca és comestible; a l'Amèrica Central es consumeix molt. Els pètals es mengen amb ou i tomàquet o amb llimona i de les fulles se'n fa amanida.

- PORT** Arbust arborescent d'uns 5 o 6 metres (tot i que pot arribar a 9) amb una capçada més o menys palmiforme. Està ramificat a la base, on els troncs són mes gruixuts, i recorden el peu d'un elefant.
- ESCORÇA** Escorça de color gris i rugosa.
- FULLES** Les seves fulles no tenen espines i fan més d'un metre de longitud, són de color verd brillant, flexibles i amb el marge una mica dentat.
- FLORACIÓ** Floreix entre juny i octubre. Les flors són de color blanc o crema i grans (4 cm). La flor es diu Izote, i és la flor nacional de El Salvador.
- FRUIT** Els fruits són carnosos amb forma d'oval i d'uns 2,5 centímetres de llarg, però aquí no arriba a formar-se perquè no existeix el seu pol·linitzador específic.
- ORIGEN I HÀBITAT** Originària dels països centreamericans. Creix en gran varietat de sòls i tolera bé la sequera.
- USOS** És una planta molt apreciada en jardineria. Les plantes joves serveixen de plantes d'interior.

7 m
ALÇÀRIA
41 anys
EDAT
ESTIMADA

Plàtan

Platanus x hispanica

Castellà: plátano de sombra

Anglès: London plane

Família: platanàcies

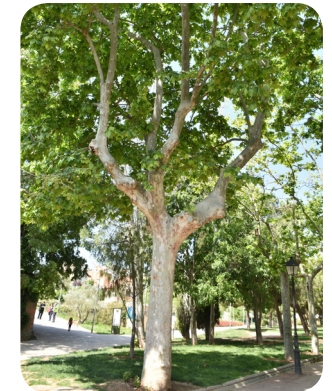
Naturalitzat

Caduca

Fulla simple

- PORT** La capçada és densa, ampla i arrodonida. Pot arribar a fer 40 metres d'alçària.
- ESCORÇA** El tronc és recte i alt. Està cobert d'una escorça prima que es desprèn en plaques irregulars.
- FULLES** Tenen forma palmada (dividides entre 3 i 5 lòbuls) amb el marge dentat. Estan sostingudes per un llarg pecíol que s'eixampla a la base.
- FLORACIÓ** D'abril a juny. Les flors són molt menudes i apareixen agrupades en forma de boles que pengen de les branques.
- FRUIT** Són petits i secs i es troben situats al centre dels grups de flors.
- ORIGEN I HÀBITAT** És una hibridació entre *Platanus orientalis* (del sud-est d'Europa i Àsia occidental) i *Platanus occidentalis* (d'Amèrica del Nord), que es va produir al segle XVIII a Espanya. Necessita sòls profunds i una mica d'humitat, però lluny d'aigües estancades.
- USOS** Suporta bé les atmosferes contaminades, per això s'utilitza com a arbre ornamental a moltes ciutats. Es cultiva en plantacions lineals de creixement ràpid, ja que la seva fusta, que recorda la del faig, és bona per a l'ebenisteria.

17 m
ALÇÀRIA
150 anys
EDAT
ESTIMADA

Saps què?

Degut a les obres de prolongació del metro que passa per sota de la rambla de Just Oliveres, realitzades entre 1973 i 1979, es van arrencar tots els plataners de la rambla (plantats el 1907), i van replantar-se en una de les esplanades del parc de Can Buxeres. Alguns han sobreviscut i presenten senyals d'haver rebut impactes per fets històrics com la Guerra Civil.

Pi blanc

Pinus halepensis

Castellà: pino carrasco

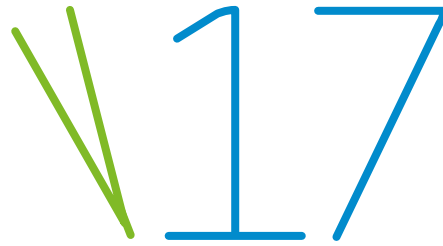
Anglès: Aleppo pine

Família: pinàcies

Autòcton

Perenne

Fulla simple

Figuera

Ficus carica

Castellà: higuera

Anglès: Common fig

Família: moràcies

Naturalitzat

Caduca

Fulla simple

26 m
ALÇÀRIA
119 anys
EDAT
ESTIMADA

Saps què?

A Catalunya hi ha diferents espècies de pins, que es distingeixen per la mida i forma de les fulles i de les pinyes. Ara bé, tots els pins de la península tenen les acícules agrupades en parells. Els pins que provenen d'altres indrets les poden tenir en grups de tres (com el pi canari o el pi insigne) i fins en grups de cinc (com el pi de l'Himàlaia).

- PORT** És el pi menys robust de la península. Només arriba als 20 metres d'alçària. El seu tronc és dret, a vegades tortuós, i la capçada és irregular.
- ESCORÇA** És de color gris cendrós. Amb els anys s'esquerda i es torna de color marró vermellós.
- FULLES** Tenen forma d'agulla. Són primes i flexibles, de 8 a 10 centímetres i de color verd clar. Es troben agrupades per parells.
- FLORACIÓ** De març a maig. Les flors masculines i femenines es troben en un mateix arbre. Les femenines tenen forma de conus i es troben situades a la punta de les branques.
- FRUIT** Pinyes allargades, de 5 a 12 centímetres de longitud, amb un peduncle corbat que les acosta a la branca. A l'interior hi ha els pinyons, que són molt petits.
- ORIGEN I HÀBITAT** És una espècie mediterrània que s'adapta a terrenys pobres. Creix dels 0 metres als 1.000 metres d'altitud. Suporta molt bé la sequera.
- USOS** La fusta és resinosa, dura i de qualitat mitjana. S'utilitza per a petites peces de fusteria i per fer fustes de conglomerat. De la resina se n'obté trementina, i l'escorça, rica en tanins, s'utilitza per adobar pells.

- PORT** Les seves branques, llargues i horitzontals, formen una capçada molt ampla en relació amb la seva alçària, que pot ser d'entre 5 i 10 metres.
- ESCORÇA** És llisa i de color grisenc.
- FULLES** Són grans, de 10 a 20 centímetres, i estan dividides en lòbuls amb entrants desiguals. Tenen un pecíol llarg i el marge dentat. Els brots i les fulles són aspres al tacte, i contenen un làtex blanquinós que els serveix de defensa contra microorganismes i herbívors.
- FLORACIÓ** De febrer a abril. Les flors, molt petites i nombroses, creixen a l'interior d'un embolcall en forma de pera oberta al capdamunt.
- FRUIT** Són les figues, que són carneses i dolces. Aquestes es formen entre agost i setembre quan madura l'embolcall que conté les flors.
- ORIGEN I HÀBITAT** Originària de l'Àsia Menor, va ser introduïda a l'àrea mediterrània fa uns 4.000 anys. Es pot cultivar fàcilment en terrenys humits, però també pot viure en llocs amb poca aigua.
- USOS** Cultivada per a la producció de figues, madures o seques. Constitueix uns dels cultius arboris més importants des de les primeres civilitzacions mediterrànies.

Saps què?

Quan es trenquen les fulles allibera un làtex blanc (com una crema) que és una mica irritant i tradicionalment s'ha utilitzat per combatre les berrugues.

4 m
ALÇÀRIA
34 anys
EDAT
ESTIMADA

Ginjoler

Ziziphus jujuba

Castellà: azufaïfo o jinjolero

Anglès: Jujuba

Família: ramnàcies

Exòtic

Caduca

Fulla simple

Margalló

Chamaerops humilis

Castellà: palmito

Anglès: Mediterranean fan palm

Família: arecàcies

Autòcton

Perenne

Fulla composta

4 m
ALÇÀRIA
39 anys
EDAT
ESTIMADA

PORT	Arbre o arbust caducifoli que pot arribar a fer uns 10 metres d'alçària. La ramificació és molt densa, i té espines per protegir-se dels herbívors.
ESCORÇA	De color marró clar o gris i està molt clivellada.
FULLES	Les fulles tenen el marge finament dentat i són d'un color verd clar brillant. Tenen dues estípules espinoses a la base.
FLORACIÓ	D'abril a maig. Les flors són petites, verdoses, poc vistoses i situades en grups.
FRUIT	El fruit és el gínjol, una drupa comestible semblant a les olives però de color rogenc o marronós quan és madur, amb un gust que recorda al de la poma.
ORIGEN I HÀBITAT	Sud i est d'Àsia. Es cultiva en zones de climes càlids o temperats, tot i que suporta climes freds si no són gaire intensos.
USOS	El ginjoler és un arbre de conreu agrícola antiquíssim. És valorat per la qualitat de la seva fusta amb diferents utilitats (a casa nostra per fer instruments musicals com ara gralles i tenores).

Saps què?

En temps de l'antic Imperi Romà, el ginjoler es considerava un símbol del silenci i per això n'hi havia de plantats als jardins dels temples de la Prudència. També era apreciat perquè des de temps immemorials es deia que el ginjoler plantat a ple sol portava fortuna a qui el cuidava.

PORT	Palmera de troncs curts i gruixuts que, a la natura, pot arribar a 4 metres d'alçària.
ESCORÇA	Coberta de fibres blanques o grises corresponents a les restes de les fulles d'anys anteriors.
FULLES	De color verd o verd grisós. Tenen forma de ventall i el marge és dentat i espinós. Les fulles estan subjectes per un llarg pecíol, de 30 a 50 centímetres.
FLORACIÓ	Entre març i maig. Les flors són petites i de color verdós que s'agrupen en una estructura en forma d'espiga.
FRUIT	Dàtils carnosos, d'1 a 4 centímetres, de color groc i més bruns quan maduren.
ORIGEN I HÀBITAT	Originària del Mediterrani occidental. Viu en llocs oberts i secs, als roquissars i vessants de muntanya, sempre a prop del litoral.
USOS	Molt preuada com a espècie ornamental. Les fulles han estat emprades per fer escobres, barrets, raspalls i cordes.

Saps què?

El margalló i la datilera de Creta són les dues úniques palmeres autòctones d'Europa. El margalló és molt resistent a les alteracions climàtiques i té facilitat per rebrotar després d'un foc. És una espècie protegida.

3 m
ALÇÀRIA
31 anys
EDAT
ESTIMADA

Garrofer

Ceratonia siliqua

Castellà: algarrobo
Anglès: Carob tree
Família: lleguminoses

Naturalitzat Perenne Fulla composta

Roure martinenc

Quercus pubescens

Castellà: roble
Anglès: Downy oak
Família: fagàcies

Autòcton Caduca Fulla simple

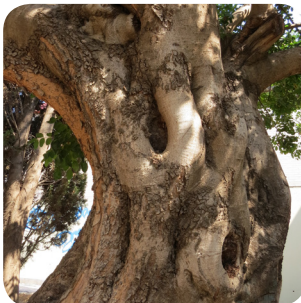

8m
ALÇÀRIA
148 anys
EDAT
ESTIMADA

Saps què?

Les garrofes s'utilitzaven per alimentar el bestiar. Durant la Guerra Civil espanyola i la postguerra se'n feia un succedani de xocolata de baixa qualitat. Tot i que és un dels fruits de la cuina mediterrània ancestral, actualment s'utilitza en cuina moderna i alternativa o com alternativa més sana a la crema de cacau.

PORT	Arbre de creixement lent que pot arribar fins a 10 metres d'alçària. Presenta una capçada eixamplada, arrodonida i densa.
ESCORÇA	És fosca, d'un marró vermellós, i aspra.
FULLES	Les fulles són grans (10-20 centímetres), d'un verd fosc i brillant per sobre i més pàl·lid per sota.
FLORACIÓ	Les flors, que apareixen entre agost i octubre, són poc vistoses, de color verd-grogós i surten de borrons vermells en ramells estrets i curts a la base de les fulles.
FRUIT	Els fruits (garrofes) apareixen l'any següent de la floració, i són llegums allargats, lluent, comprimits i aplanats.
ORIGEN I HÀBITAT	És un arbre propi del litoral mediterrani, que viu entre els 0 i els 600 metres d'altitud, ja que amb temperatures per sota dels 5 graus sota zero es mor. Viu en terrenys àrids i assolellats.
USOS	Els fruits són utilitzats com a farratge. Les llavors s'usen per fabricar additius alimentaris com ara la goma de garrofi, que s'utilitza com a espessidor.

PORT	És un arbre robust, però no gaire alt, que pot arribar a fer 25 metres d'alçària. La seva capçada és densa i arrodonida.
ESCORÇA	L'escorça vella és de color marró grisenc i està formada per escames rugoses.
FULLES	Són caduques però, a vegades, a l'hivern es poden quedar a les branques, sense caure (fulles marcescents). Tenen pèls per ambdues cares i es reconeixen perquè tenen el marge lobulat, amb unes ondulacions irregulars.
FLORACIÓ	D'abril a maig. Les flors masculines es troben agrupades en una mena de filaments allargats que pengen de la branca. Les flors femenines apareixen al mateix arbre, formant grupets.
FRUIT	És l'aglà. Té forma ovalada i està recoberta per un caputxó. De jove és verda i es torna marró quan madura. Com les flors femenines, també apareixen formant grupets.
ORIGEN I HÀBITAT	Originari d'Àsia Menor i de la meitat sud d'Europa. A la península Ibèrica creix a les zones poc àrides del nord-est.
USOS	La seva fusta és molt dura i resistent a l'aigua. Té aplicacions en fusteria, construcció i fabricació d'embarcacions. Les aglans són bones per al bestiar i l'escorça conté tanins útils per adobar pells.

10m
ALÇÀRIA
46 anys
EDAT
ESTIMADA

Saps què?

L'expressió popular «ser fort com un roure» fa referència a la gran resistència i duresa de la fusta d'aquest arbre. Per aquest motiu, s'ha utilitzat tradicionalment per a la construcció de bigues i de mobles.

Pi pinyer

Pinus pinea

Castellà: pino piñonero

Anglès: Stone pine

Família: pinàcies

Autòcton

Perenne

Fulla simple

Saps què?

Tots els pins contenen pinyons que es poden menjar, però aquesta és l'espècie que val la pena explotar, per la seva grandària, abundància i sabor, ja que en d'altres són molt petits i no tenen aplicacions comercials.

- PORT** Té una capçada molt característica, en forma de para-sol. Pot arribar a fer 30 metres d'alçària i té un sistema d'arrels ben desenvolupat.
- ESCORÇA** Té una escorça gruixuda de color marró vermellós. Amb els anys s'esquerda i es desprèn en grans plaques.
- FULLES** Tenen forma d'agulla (aciculars), és per això que s'anomenen acícules. Són de color verd clar i una mica rígides i punxants. Es troben agrupades per parells i són més grans que les del pi blanc, de 10 a 20 centímetres.
- FLORACIÓ** De març a maig. Les flors masculines i femenines es troben en un mateix arbre. Les femenines tenen forma de conus i es troben situades a la punta de les branques.
- FRUIT** Pinyes grans, de forma arrodonida. Tenen un color bru vermellós i a l'interior hi ha els pinyons.
- ORIGEN I HÀBITAT** És una espècie mediterrània, del sud d'Europa i l'oest d'Àsia. Es planta en zones sorrenques per fixar dunes litorals.
- USOS** Els seus pinyons són comestibles. En medicina popular, s'han fet servir com a bàlsam. L'escorça és rica en tanins, utilitzats per adobar pells. També s'utilitza en fusteria, encara que la seva fusta és resinosa i difícil de treballar.

6,5 m
ALÇÀRIA
40 anys
EDAT
ESTIMADA

Tipuana

Tipuana tipu

Castellà: tipuana

Anglès: Tipu tree

Família: lleguminoses

Exòtic

Semiperenne

Fulla composta

- PORT** Arbre de creixement ràpid, que pot arribar a fer 20 metres d'alçària. Les branques tenen una mida considerable i un aspecte flexible.
- ESCORÇA** El tronc és de color marró i esquerdat.
- FULLES** Són grans i de color verd intens. S'anomenen fulles compostes perquè estan formades per entre 5 i 15 parells de folíols, estrets i de forma el·líptica, i un últim folíol al capdamunt.
- FLORACIÓ** De maig a juny. Les flors tenen 5 pètals desiguals (el central és molt més gros), arrugats i de color groc ataronjat. Es troben agrupades en ramells que cauen amb facilitat.
- FRUIT** És una sàmara, amb una sola llavor i una ala de color marró groguenc, que li facilita la dispersió pel vent.
- ORIGEN I HÀBITAT** Originària dels boscos subtropicals de Bolívia i del nord-oest de l'Argentina.
- USOS** Es cultiva com a arbre ornamental, per la bellesa de la seva floració, en zones temperades d'Europa i dels Estats Units.

13 m
ALÇÀRIA
37 anys
EDAT
ESTIMADA

Saps què?

A l'Argentina, un dels seus llocs d'origen, de finals d'octubre a principis de desembre es produeix un fenomen conegut localment com *el llanto de las tipas*. Sota l'arbre, a causa de l'atac d'un insecte, comencen a caure petites gotes de saba, i fa la sensació que comença a ploure.

Olivera

Olea europaea

Castellà: olivo
Anglès: Olive tree
Família: oleàcies

Autòcton

Perenne

Fulla simple

Saps què?

Si les olives es volen destinar a la producció d'oli, cal collir-les a finals de tardor o al començament de l'hivern, quan ja comencen a madurar i canvien de color. Però si es volen menjar com a fruit (adobades amb herbes, aigua i sal), cal collir-les abans, quan encara són verdes.

- PORT** La capçada és arrodonida i el tronc es va recargolant a mesura que envelleix. Pot arribar a fer entre 8 i 10 metres d'alçària i viure durant centenars d'anys.
- ESCORÇA** El tronc és gruixut i està cobert d'una escorça llisa quan l'arbre és jove. Es va tornant rugosa amb el pas del temps.
- FULLES** Són dures i en forma de llança. Són d'un color verd fosc. Pel revers, són més blanquinoses a causa de la presència de nombrosos pèls protectors que eviten la pèrdua d'aigua.
- FLORACIÓ** De maig a juny. Les flors són petites, blanques i agrupades en ramells.
- FRUIT** Són les olives, carneses i d'un color verdós que va canviant a negre quan madura. L'olivera cultivada dona olives comestibles.
- ORIGEN I HÀBITAT** Originària de la regió mediterrània. És sensible al fred i les gelades, però resisteix bé les sequeres estivals.
- USOS** Arbre mil·lenari, cultivat des de fa segles per a la producció d'oli i d'olives. N'existeixen desenes de varietats. La fusta és molt dura i molt valorada en ebenisteria. A l'antiguitat, les branques d'olivera eren símbol d'abundància, glòria i pau.

GLOSSARI

ARBRE NATURALITZAT: espècie de procedència exòtica que s'ha adaptat a una regió, de manera que habita i es reproduïx com una espècie autòctona.

ARBRE SEMIPERENNE: dit de l'arbre que perd part de les seves fulles a la tardor. Aquestes no es renoven totes alhora. A l'hivern, l'arbre presenta una capçada més esclarissada, amb algunes branques pelades i altres amb fulles verdes o marrons.

DIOIC: espècie en què les flors femenines (són les que produeixen les llavors) i les masculines (les que produeixen el pol·len) es troben en individus diferents.

FOLIÓL: cadascuna de les fulletes en què està dividida una fulla composta.

FULLA CADUCA: dit de les fulles que cauen a la tardor i rebroten a la primavera. En aquestes plantes les fulles es renoven totes alhora i, per aquest motiu, a l'hivern, es troben sense fulles.

FULLA MARCESCENT: dit de les fulles, i altres òrgans vegetals, que es marceixen en la planta sense desprendre-se'n.

FULLA PERENNE: dit de la fulla que no cau cada any. Les plantes de fulla perenne són tot l'any verdes ja que les fulles no es renoven totes al mateix temps.

FULLA SIMPLE: fulla que té un sol limbe i, si aquest està partit, les divisions no són tan profundes com per arribar al nervi principal.

FULLES COMPOSTES: fulles que presenten un limbe ramificat i dividit en «fulletes» d'ordre inferior, anomenades folíols.

PECÍOL: part més estreta de la fulla, amb aspecte de tija, que uneix la base de la fulla amb la branca.

PEDUNCLE: branca de creixement limitat que sosté una flor o un fruit després de la fecundació.

LIMBE: part laminar de la fulla. La part laminar que correspon a la cara superior de la fulla es diu anvers, i la que correspon a la part inferior, revers.

MONOIC: espècie en què les flors femenines (són les que produeixen les llavors) i les masculines (les que produeixen el pol·len) es troben en el mateix individu.

SABA: líquid que circula a través dels teixits de les plantes. Està compostat d'aigua amb substàncies minerals i orgàniques dissoltes.

SÀMARA: fruit en el qual es desenvolupa una ala aplanada, a partir de la paret de l'ovari, que afavoreix la dispersió amb el vent.

Prohibida la reproducció total o parcial d'aquesta publicació sense el consentiment per escrit dels editors.

L'itinerari botànic s'ha fet amb la col·laboració dels participants del Punt Òmia del Club Infantil Juvenil Sanfeliu-Sant Ildefons, en el marc d'un projecte participatiu. Aquestes persones s'han format en la història i la vegetació del parc, han participat en la selecció de les espècies i han fet gran part de les fotografies que apareixen en aquesta publicació.

Edició i coordinació

AMB

Amb la col·laboració de

Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat
Punt Òmia del Club Infantil Juvenil
Sanfeliu-Sant Ildefons

Ajuntament de L'Hospitalet

Xarxa òmia

Continguts

Siboc Projectes Ambientals

Disseny i direcció d'art

Lookatcia.com

Fotografies

Maria Jose Reyes: p. 1

Fotografies de vegetació:

Punt Òmia Sanfeliu-Sant Ildefons, AMB,
Ferran Aguilar, Àngel Arroyes, Camaleófotos,
Ernest Costa, Bastien Konfourier (fitxa 7, inf. dr.), Ellen Levy Finch/Wikipedia (fitxa 6, inf. dr.), Rafael López-Monné, Paolofusacchia/
Fotolia (fitxa 11, inf. esq.), Mònica Utjés.

Dipòsit legal B 25183-2019